

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xxi. O[mn]i[u]m tyra[n]noru[m] fine[m] esse miseria[m]: q[uoniam] in
eos de[us] vi[n]dicta[m] exercet si man[us] cesset hu[m]ana/ et h[oc] in
iuliano apostata/ et mult[is] sacre scripture patet ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Omniū tyrānorū finē esse miseriā: & quō in eos vindictam de⁹ exercet si man⁹ cesset humana/& hoc in iuliano apostata/ et multis sacre scripture patet exemplis. Caplm. XXI.

Inis enī tyrannorū confusio est: ad interitū quidē si in malicia pseuerant: si reuocatur/adueniā. Nā & ipi flagello parať incēdiū: cū in correctionē filiorū eo fuerit vsus pater. Et inquit. Achab reueritus est faciē meā: nō inducā malū hoc in dieb⁹ eius. At Iezabel in seuitia psenerans: cōdigno crudelitatis exitu sanguinē suū canib⁹ lingendū prebuit in loco vbi sanguinē inocētis naboth linxerāt canes. Quod si ita innocētis nabuthe sanguis exquirif: nūquid tot innocētū sanguis irrequisitus erit? Vineā iusti cōcupiuit impietas: & in permutationē eius totius regni iura amisit. Punitur autē malicia semp a dño: sed interdū suo/interdū quasi hoīs vtitur telo in penā impiorū. Afflixit pharao populū dei: & ab eodē grauissimis est (sicut in Exodo legif) flagellat⁹ plagis. Quas breuiter vt fidelius teneatur: metro cōprehensas curauī inserere. Prima rubēs vnda: rane tabesq; secunda. Inde culex tristis: post musca nociuor istis. Quinta pecus strauit: vesicā sexta creauit Pene subit grando/post bruc⁹ dente nephādo. Nona tegit solem/priam necat vltima plem Nec curo quis versus fecerit/hoc solū attēdens: quia plagas egypti sub pharaone satis cōpendiose cōprehēdit. In his tñ oībus nō est auersus furor ei⁹ a populo dei: sed egredientē perseqns cū curribus & equitib⁹ suis in mari submersus est. Aquis ergo p muro ad populi defensionē/& p telo ad subuersionē tyrāni vsus est dñs. Salmanazar quoq; regnante ezechia premebat populū dei/cōuersusq; rex in preces aduersus minas tyrāni clipeū diuine ptectionis opposuit: vnde eū per pphetā cōfortauit dñs dicēs. Non ingredief vrbē hanc: nec mittet in eā sagittā/nec occupabit eā clipeus/nec circūdabit eā munitio. Per viā qua venit reuertef: & ciuitatē hanc nō ingredief dicit dñs. Protegāq; hanc vrbē/& saluabo eā ppter me/& propter dauid seruū meū. Factū est ergo in nocte illa venit angel⁹ dñi/& pussit castra assiriorū: centū octogintaquiq; milia. Cūq; diluculo surrexisset: vidit omīa corpora mortuorū: & recedens abiit: & reuersus est sennacherib rex assiriorū/& māsit in ninīue. Cūq; adoraret in tēplo nesarach deū suum: adramelech & sarasar filii eius percusserūt eū gladio: fugerūtq; in terrā armeniorū: & regnauit eseradon filius eius p eo. Nec moueat si alio nomine censeat in diuersis hystoriis: quia p traditione hebreo-

ij. Paral.
xxiiij.
iij. Reg. xxiij.

De pharaone
Exodi. viij.
et seqntib⁹.
Aersus.

vide. lib. vi. ca.
xxiiij.

Exodi. xv.

De salmana⁹
zar & ezechia.

iiij. Reg. xix.

Polícratici de Curialiū nugis.

H. ieronymus. rum sicut Hieronymus auctor est: idem pentanomius. Dictus est enim salmanazar / & sennacherib / & phul / & teglad phalofar / & fargon. Nisi enim polinominus habeatur: hystoricorum quadam contrarietate dissidētium quādoque vacillabit auctoritas. Hic ergo angelico gladio primū aduersus exercitū vsus est dñs: deinde aduersus impiū manibus filiorū. Ipsa quoque natura vindictas stupet interdū / altissimi / & hominū puocante malicia: creator sui legibus mirabiliter acquiescit. Hinc est quod aduersus deū: nabugodonosor intumescens: exacto septēnio bestia egit / & penitēs est denuo reuersus in hominē rebus restituitis & regno: licet eo post modū meruerit misero exitu spoliari. Ad tēpora trāseo xpiana quā in omni gente & populo manifesta est nequitia tyrannorum & euidentis pena. Iulianus vilis apostata & fordidus impator dolo potius quā viribus persecutus est xpm: nec tamen viribus temperauit. Nam sub eo grauissima xpianorum exorta est persecutio / dum galilei quem dicebat conatu impio nomē moliebat extiguere. Vñ dū aduersus ptos infaustam expeditionē ageret: & ydolis in reditu suo p sacrificio cedem deuoueret xpianorum / magni basilii aliorumque sanctorum precibus misertus est deus: mercuriumque martyrem destinauit quod tyrannū in castris / mandato beate virginis / laicea pforauit: morientemque coegit impiū / confiteri galilei xpm scilicet quem persequebatur / esse victorē & de se triūphasse. Cū enim prefatus epus fideles cesaree in ecclesia ppetue virginis genitricis dei pnoctantes in orationibus collegisset: ipsa nocte beatā virginem in visione sanctus agnouit / & hmoi consolationem accepit. Vocate (inquit) illa mihi mercurium & abibit iterficere iulianū in filiū meū & deū tumide blasphemantē. Sanctus autē cum armatura sua adueniens velociter abiit. Et aduocās que apparuerat magnū basilium / dedit ei librum habentē in hystoria oēm mundi facturam / dextrorsū vero hominē a deo plasmatum. In principio autem libri superscriptio erat: die. In fine homine iam plasmato: parce. Suscipiens itaque librum legit ab initio vsque ad pce. Similem quoque visionem vidit eadē nocte questor iuliani in expeditione libanius. Rediens basilius ad martyrium sancti mercurii / ipsa nocte mercurii arma non reppit: sed die sequenti inuenit eadem nocte & lanceā recenti sanguine cruentatā. Orosius tamē de mercurio martyrenō facit mentionē: sed in expeditione facit parthica tyrannū refert obuii militis telo esse perēptū. ¶ Eutropius quoque qui romanam eleganti compedio describit hystoriā perēptū fatef in castris: sed nullū exprimit cedis auctore. Per

Daniel. iij.

**De iuliano
apostata per
mercuriū mar
tyrē iussu brē
virginis occiso.**

Orosius.

Eutropius

secutionem tamē quā eodē auctore in xpianos sup modū exer-
 cunt: ei cōstat plurimū nocuisse. At hystoria triptita diligentius
 psequitur flagitia iuliani: & quanta imanitate psecut⁹ sit xpm:
 quē galileū nominabat: toto sexto volumine comprehendit. Ex
 quibus ad laudem galilei nonnulla inserui: compendioſe decer-
 pta ab his que de eo socrates theodericus & sozomen⁹ teste cas-
 fiodoro tradiderūt. Iulianus ergo de sanguine regio oriund⁹: &
 ex constantio magni constantini nepos: qui bizantiū a suo noie
 constantinopolim appellauit: ab initio extitit xpianus: crescēsq;
 in auditoriis constantinopolitane vrbs exercebatur in basilica
 vbi doctores erant: habitu priuato procedens. Pedagogum ha-
 bebat nomie martoniū: grāmaticū melodē laconēsem. Retho-
 ricam vero legebat apud eubolium sophistā: iā opa & diligētia
 magni basilii xpianum. Prouidebat enī imperator ne apud pa-
 ganū sophistā legens: ad impietatis dogmata declinaret. Pro-
 fecit ergo: vt ei fama deferret vires ipii gubernandi. vñ in suspi-
 tionē ductus imperatori: ab vrbe regia iussus est abstinere: mis-
 susq; nycomediam prohibitus est conuenire apud libanū sophi-
 stam syri paganiūq; qui ibi a pedagogis cōstātinopolitanis ex-
 pulsus morabatur. Vtebatur tamē lectione librorum eius: & in
 rethorica proficiens maximo philosopho ephesio: quem postea
 quasi artes magicas exercentem / valētianus imperator fecit
 occidi: familiaris effect⁹ est. Cūq; ab eo verba philosophica pre-
 gustasset: cepit eius imitari religionem / magis ac magis cupi-
 dine succensus imperii. Impatorem vero timēs: suspicionēq; ca-
 uens: tonsus monasticam simulabat vitam: agens proditorē in
 habitu christiano / & in ecclesia nycomedie lector ordinat⁹: sic
 furorem declinauit iperatoris. In manifesto autem sacros chris-
 tianorum libros legebat: & latēter exercebatur in philosophia
 inualeſcente semper ambitione imperii. vñ & ipē dicebat ami-
 cis: felicia fore tempora: quibus ipse rerum potiretur imperio.
 Et quidem manus non euafisset imperatoris: nisi Eusebia im-
 peratrix inueniens latitantem: & pro eo intercedens obtinuiſ-
 set: vt ad philosophandum mitteretur athenas. ¶ Refert the-
 odericus q̄ exinde discurrens omnem helladam / vates quere-
 bat consulens an ad imperium perueniret. Inuentoq; viro qui
 se potentissimum fateretur in magica: introductus est ab eo in
 locum ydolorum: vt in abdito euocatos a mago demones pre-
 sens consuleret. Quibus solenniter apparentibus compulsus
 est Iulianus frontem suam crucis signaculo munire. Quo fa-

Hystoria tri-
partita.

Iulianus.

Bizantiū est
ciuitas cōstan-
tinopolitana .

Martoniū
pedagogus.

Eubolius so-
phista.

Imperatrix
eusebia.
Theodoricus

Polícraticí de Curialiū nugis.

cto repente demones disparuerunt. Magus itaq; cepit culpam iulianum. At ille pretēdens metum: crucis se dixit obstupuisse virtutem: eo q̄ signum hoc demones fugerint. Non suspicaris hoc bone vir (inquit magus) quia timuerint sicut ais: sed abhominati hoc signū potius abcesserunt. Et ita capiēs miserū odio xp̄iani signaculi/repleuit iulianū. Post hec sicut socrates auctor est/impator euocans iulianū: eū constituit cesarē: & data sorore cōstātia in vxorē: ip̄m cōtra barbaros destinauit ad gallias. Successit ergo ei: fecitq; sibi initiū vincēdi barbaros q̄ amorē suū apud milites collocauit. Fertur etiam q̄ dū in aliquā ciuitatē fuisset ingressus: corona laurea quibus solent ornari ciuitates iter colūnas pendens rupto sine casu sup caput eius decidit: eūq; apertissime coronauit. Quo facto cūcti clamauerūt: quia ei signū foret imperii. Congrediēs deide cū hostibus tāta felicitate prouectus est: vt a militibus appellaretur augustus. Cūq; corona deesset ip̄erial: vnus signa portantiū/torquē quā habebat/ capiti ei? circūposuit: & hoc modo factus est impator iulianus. Quevero postea gesserit ille philosoph? iudicēt audiētes. Nam in ip̄o p̄ncipio oīa p̄ libito disponebat/figmētūq; xp̄iane religionis abiecit: & singularū vrbiū templa apiens/ idolis offerebat: dicēs se ipsum esse pontificē paganorū. Intestino quoq; bello lacerasset imperiū: nisi ei degenti in tracia fuisset mors imperatoris constantii nunciata. Vt hō fauorē multitudinis sibi conciliaret: ius sibi p̄ferende religionis oībus indulgebat. Studebat ob hoc oīb? oīa fieri. Hinc vane gl̄ie causa largus/hinc affectata simulatiōe philosophi p̄cus/hic a ciuilitate fictitia comis. Hic grauis a mole impii/& (q̄d maxime erat) ne crudelis haberet/ mansuetudinem mentiebat. Ceterū qual̄ esset religiōe mōstrabat. Ep̄os ergo ī exiliū deportatos iussit euocari: & p̄fiscatas eorū sibi reddi substātiās. Tēpla quoq; paganorū velocit̄ suis necessariis precepit apire: & que eis ablata fuerāt incūctantē restituere sanciuit. Palatio expulit eunuchos: tōsores & cocos. Eunuchos q̄dē eo q̄ vxor ei? obierat/postq̄ nō duxit aliā. Cocos autē/qa more philosophi cibus simplicib? vtebat. Tōsores: qm̄ vt ip̄e ait/vn? sufficit multis. Scriptores plurimū venerabat/cultoresq; disciplinarum: sed maxime philosophātes: vn̄ & fama viros hm̄oivndiq; congregabat circa palacia: q̄ circūamicti palliis: maḡ habitu q̄ magisterio pandebant. Erantq; graues vniuersis xp̄ianis seductores viri/& impatoris religiōe semper fauentes. Noctib? vigilans cōscribebat libros: quos in senatu publice recitabat. Sol?

enim impator a iulio cesare in curia recitauit orationes. Publici
cū cursum mularū & caballorū inhibuit: iubens eos utilitatibus
publicis ministrari. Hec eius opa laudant pauci: plurimiq; vitu-
perant: quia remoto fastu palatii contemptibile videat̄ impiū.
Apud sozomenū fertur: quia mox in ip̄o p̄ncipio sic apte & im-
pudenter negauit xp̄ianā fidē vt quibusdā sacrificiis & inuoca-
tionib⁹ / quas expeditiōes vocant pagani & sanguine imolato
nostrū baptisma studeret abluī: & abrenūciare ecclesiastice con-
fessionī. Ex illo enī tēpore tam secrete q̄ publice & in tēplis / pa-
gani licēter sacrificia celebrabāt. Fertur aut̄ quia dū aliquādo sa-
crificaret ostensum sit ei in visceribus hostie signū crucis coro-
na circumdatū. Quo viso: alii quidē p̄teriti / vere religionis vir-
tutem & xp̄iani dogmatis eternitatem intellexerūt / eo q̄ coro-
na victorie indicium est / & ambitus circularis in se rediens / est
finis ignarus. Princeps aut̄ confortans eos sibi p̄spera monstra-
ri assenit: & quia signū dogmatis xp̄iani coerceretur: ne ei dila-
tari liceret circulari termino esse conseptū. Cum aut̄ adhuc pue-
ri gallus & iulianus ad sepulturam māne martyris / ope iter se-
diuiso certatim basilicam fabricarent: res dictū mirabilis & for-
sitā incredibilis accidisse narratur. Galli nāq; pars augebatur /
vtiliterq; crescebat: iuliani vero labores: alii quidē fodiebantur /
alii terra ipsa euomente ruderib⁹ implebantur. Aliquotiēs ter-
re deposita fundamenta copulari non poterant: ac si quedā vio-
lenta virtus / ab inferiore loco ea reperiendū depelleret. Res p̄-
digiosa visa est omnibus existimantibus: quia non esset vir ille
in christiana religione salubris: nec falso / quod patuit ex post fa-
cto / nam ecclesias & ministros possessionibus & priuilegiis spo-
liauit: & quod nimis graue & plane iniuriosum est: clericos ius-
sit militibus aggregari: duci prouicie seruituros: plurimosq; eo-
rum curie tradidit. Populum vero christianum cum vxorib⁹ &
liberis inscribi precepit: & tanq̄ vicaneos tributa persoluere: &
galileos omnes cēfuit infelici diminutioni capitis subiacere. In
initio autem xp̄ianis parcens mitior visus est: sciens priores p̄-
secutores nihil profecisse in pena xp̄ianorum: qui magis idē cre-
uerunt & facti sunt gloriosi: pro vero dogmate morientes. Inui-
dens ergo eorum glorie abstinuit a tormentis: iudicans esse ne-
cessarium: vt sermone potius & admonitione ad paganitatem
colendam populū suaderet: sperans etiam hinc se mōstrare cle-
mentem. Dicitur enim quia dum cōstantinopoli apud fortunā
sacrificaret: vr̄bis accessit ad eum maris episcopus calcedonie /

De appollina
ri viro docto.

& publice impiū & sine deo apostatā vocitauit. At ille solam ei impropers cecitatem: eo q̄ senex cecis manu alterius agebatur adiecit. Neq̄ galileus deus tuus curare te pōt. Respōdit maris. Gratias ago deo qui hoc egit ne te viderē pietate nudatum. Impator aut̄ silens abscessit/philosophū simulās: vt ostētatiōe patientie paganitatē roboraret. Lege aut̄ inhibuit ne galileorū filii poetarū rethorū & philosophorum legerēt disciplinas. Propriis (inquit) telis fm̄ puerbiū vulneramur. Ex nostris enim armati/ex nostris cōscriptorib⁹ contra nos bella suscipiūt. Posuit & aliā legem p̄cipiens galileos expelli militiis. Adiecit & aliā: vt galileis bona auferrentur: quoniā xp̄us eorū eos pauperes eē preceperat. Scripsit appollinaris vir doctus & ingeniosus heroicis versibus pro homeri poemate hebraicam ātiquitatem: & in alio opere imitatus est comedias: menandri fabulositate deducta. Euripedis quoq̄ tragedias & lirā pidari/ secutus est & absolute dicendū: quia ex diuinis scripturis argumēta sumēs: omnes encidias lectiōes tempore paruo composuit: numero: virtute: moribus: conscriptione: caractere & dispositione grecorū valde pares. Fecitq̄ librū nobilem ad ip̄m impatorem siue p̄ philosophos/in quo tacitis sacre scripture testimoniis illos irrefragabili ratione desipere pbauit: & se vera sentire de deo. Que legens impator claris tūc scripsit episcopis. Legi & rephendi. Cui ep̄i rescripserūt. Et si legisti: nō agnouisti. Si enī agnouisses: nequaquā reprehendisses. Basilii aut̄ capadoceni creditur hec fuisse epistola. Veniēs aut̄ antiochiam impator eo q̄ esset ei barba valde p̄lixa derisus est: dicentibus antiochenis Tondeatur: vt ad funes barba eius pficiat. Et quia taurū consueuerat imolare: taurū & aram suo formari p̄cepit in solio. Lachrymantes ergo dicebant Iste taurus euertit mundū. Et nisi eū libani⁹ reuocasset/ grauiē afflixisset antiochenos. Aduersus quos tamē librū satis vrbaniū conscripsit. Vt aut̄ etiā iudeos denuo armaret in xp̄m: templū hierosolymis eos instaurare precepit. Cōcurrentib⁹ quoq̄ quos de toto orbe cōuocauerat: plurima ministravit: misitq̄ p̄fidē impiorum executorē dignissimū preceptorū. Aiunt enī quoniā ad repurgiū faciendum/argenteos hamos & cophinos & scaphas habuerint. Cūq̄ fodere iam cepissent statuta quidē die hec multitudo plurima faciebat. Nocte vero sp̄tanea terra de valle crecebat. Solutis itaq̄ prioris fundamenti reliquiis: noua omnia p̄parabant. Cūq̄ gypsi & calcis multa modiorū milia cōgregassent vis magna ventorū repente respirans tēpestates atq̄ p̄cel-

Ep̄sus.
Calx.

le subito facte/ quicquid congregatū fuerat dispererūt. Adhuc autem vesanientibus eis: & nequaquam diuina longanimitate correptis: maximus primo terremotus factus est: & quisquis non fuerat diuinis mysteriis imbutus: vehementer est attritus. Cū vero neque hoc terrentur iudicio/ ignis ex fundamentis que suffodiebantur egrediens/ plurimos fodientiū concremauit: aliorum membra dissoluit: nocte plurimis in vicina portici dormientibus/ cadens subito ipsa porticus cū tecto dormientes oppressit. Alia vero die in celum signū splēdens salutaris crucis apparuit. Sed etiam iudeorum vestes crucis signaculo sunt implete: non signate tamen splendenti colore sed nigro. Hec itaque dei rebelles considerantes: & diuina contremiscentes flagella: ad propria sunt reuersi confitentes esse deū/ qui ab eorum progenitoribus ligno probatur appensus. ¶ In his tamen omnibus non est auersus furor impij: sed indurato corde precepit ut quicumque sacrificare nollēt: palatiū non intrarēt: & neque collegio: neque foro: neque arbitrio: neque dignitate: nec qualibet amministrazione participarēt. Cū vero torquebantur christiani aut spoliabantur/ eis patientiā indicebat/ quā hāc galileus eorum/ expresso verbo legis & testimonio operis suos docuerat sectatores. vñ & multi christianorum retrorsū abierunt: aut strati metu: aut capti dolo: & inualescebat seuitia paganorum. Ut autē ad ydolatriam milites facilius assuescerēt: studuit ad priscū scema reformare illud signū sublimi⁹ romanorum quā constantin⁹ in formā crucis mutauerat. Verū in publicis imaginibus iouē quasi de celo sibi coronā deferentē & purpurā/ mercuriū quoque & martē in se respiciētes velut per testimonio sapientis & fortis depingebat. Hoc agēs in imaginibus ut sub occasiōe impij latentē adorētur dii: & hoc modo subiecti clanculo fallerentur: exinde sic capti facilius impleturi quā vellēt. Si vero detrectaret torquerentur quasi impij contēptores. Approbabat autē studia christianorum: licet persequeretur fidē: & exercitia virtutū/ quo paganorum roboraret errorē. Apud galileos non vera mētiebat eē: sed ficta. Decreuit ergo eis virtutes prīpi: & paganos christianis absque fide moribus institutos/ philosophiē voluit eē cultores: sicut arfacio pontifici galathie scripta ab eo in hūc modū docet epla. Paganorum rit⁹ nodū agis sine intētionē nram propter cultores ei⁹ in negligentia positos. Nā deorum claritas: magnitudo atque sublimitas: omnī orōne: omnique spe maior est: sed propitij nobis sint dii propter clementiam quam habemus: cum illorum prouidentia in puo tempore tanta mutatio facta sit quātam neque orare aliquis primitus

Epla iulian⁹.

Polícratici de Curialíū nugis.

presumpserat. Cū ergo credimus hoc posse sufficere: nequaquā respicim⁹ quē admodū superstitionē xpianorū anxietate cura peregrinorū: & circa sepulturas & mortuos multa solatia, honesteque cōuersationis studia nō vera, sed ficta: quas res arbitror apud nos debere sub veritate geri. Non itaque sat est te talē esse: sed oēs ab solute circa galatiā sacerdotes: quos aut deprecare, aut ratione flecite: aut certe festinanter a sacerdotali ministerio remouere: nisi diis cū cōiugibus & filiis atque seruis colla submiserint nō ferētes vltius eorū seruos aut filios/hoc facere contēnentes/aut galileos impie cōtra deos agentes: & impietates pietatibus preponentes. Deinde cunctos ammone vt sacerdos neque ad spectacula procedat: neque in tabernis bibat/aut cuiuslibet arti opibusque turbinibus aut impudētibus presit. Qui obediūt honorētur: inobediētes expelle Xenodochia cōstitue per singulas ciuitates: vt nostra peregrini clemētia fruātur/nō tantum nostri: sed & extranei pecunia indigētes. Vt habeas vnde fiat/interim decreui singulis annis triginta milia tritici modios per vniuersam dari galathiam. & lx. milia vini sextarios. Horū quinta pars pauperibus tēpla obseruātibus debet expēdi: reliqua peregrinis indigētibusque distribui. Turpe namque est: vt iudeos nō abiciāt: sed potius nutriāt impiū galilei: & suos pariter necnō etiā nostros/nostri vero nostrorū solatio deserātur. Quapropter doce etiam collationes facere paganos ad talia ministeria: paganorūque viros offerre primitias frugum. Eosque huiusmodi benefactis institue docēs eos hoc opus olim fuisse nostrorū. Homerus enim hoc probat: introducens emeniū talia faciētē. Nos ergo neque bonis nostrorū mutamur: sed aliis remittimus/negligētia nō profusi: magis autē deorū reuerentiā respiciētes. Si igitur hec te faciētē ego cognouero leticia plenus ero. Presides puinciarū rarius domi suscipe. Frequēter eis scripta trāsmitte. Ingrediētibus eis ciuitatē/sacerdotū nullus occurrat. Cūque ad tēpla venerint deorū: intra ianuas eos nemo pcedat militū/forte aut pcedētū officiorū: sed qui voluerit subsequatur. Cum ad ipsum limen templi peruenerit priuatus existat. Tu enim sicut nosti itus es iudex. Hoc enim etiam sacra sanctio videtur exigere. Obediētes igitur pro veritate pii sunt: reluctantes vane glorie comprobantur. Quid enim patiantur: aut quod mereatur auxilium qui matrem deorū habere propiciam noluerint? Qui ergo eam neglexerint non solū sine querela non erunt: sed etiā nostre indignatiōis impetū sustinebunt. Neque enim fas est/ vt illi parcatur qui deos habuerit inimicos.

Suade siquidē eis: vt si mea frui volunt tuitione: omnes matri
deorū studeant offerre culturā. Hec quidē scripsit & ad similitu-
dinem ecclesie/demonū templa constituit & istituī ministros
in diuersis gradibus ad instar clericorū: vt essent qui ceteros do-
cerent cultū pfidie/& penitentes post culpā fm traditionē chris-
tianorum correctione mediocri reformarēt. Nihil autē qđ a pa-
ganis cōmitteretur in xpm enorme videbat: adeo quidem: vt
nec seuire in mortuos inhumanū aut crudele paganis videret.
Vñ i ciuitate sebastea iohannis baptiste sepulchrū aperuerūt:
igniq; tradiderūt/ossa x̄o ac puluerem disperserunt. Si vel capita
flagitiosorū eius: vel summam/que p ipm in orbe aduers⁹ ec-
clesiam gesta sunt: voluero enarrare: multis magnisq; volumi-
nibus tāta egebit materia. Sed p̄grediamur ad finem quē pius
galileus intemerate virginis filius/īpio persecutori suo ad con-
solationem ecclesie sue & ad gloriam maiestatis qua patri coeq̄
lis & substantialis est potenter infixit. Procingens ergo se ad
perficā expeditionē/p̄ more misit delphos & delū: atq; dodonē:
consulens an expediret ad bella procedere. Vates itaq; vniuers-
si victoriam promittebant: vno inter cetera animati responso:
quod pro exemplo mendacii ac seductionis inserere nō pigebit
Est autem huiusmodi. Nuncomnes aggredimur dei victorie
trophea referentes circa flumiū thiren. Horū ergo dux ero bel-
ligerator mars. Quisquis ergo phitium musarum p̄cipem &
dñm rationis credit: vim & mentem carmini huius interp̄tes.
Quo miser animatus oīmodā sibi victoriā sōnians/etiā galile-
os delere p̄parabat. A plurimis tamē vt oportuit vilis aposta-
ta contemptus est. In antiochia nāq; vir quidā optimus pedago-
gus adolescentium habitabat/eratq; illic famosissim⁹ sophista
libanius: expectans victoriam iuliani/habensq; pre oculis minas
eius. Ait ergo veram deridēdo religionem. Nūc fabri fili⁹ qđ
putas agit? At pedagog⁹ cōplet⁹ gratia dixit. O sophista crea-
tor omnium quem tu fabri filiū nominasti/locellū sepulture iu-
liano cōponit. Post paucos dies mors nūciatur iuliani & in lo-
cello aduectus est: minarūq; timor euacuatus. Eodem quoq; tē-
pore vir religiosissimus iulianus/cognomēto saba/subite hyla-
ritatis causam/a ministris interrogatus: respondit. Ferus sacre
vinee deuastator: penas exactus est vastationis sue: iacetq; mor-
tuus: terroribus minisq; frustratus. Sed exprimendus ordo est/
quo decessit impius persecutor. Cū ergo tam ciues q̄ hostes bel-
lo perficco laborib⁹ & fame multipliciter afflixisset: veniēs testi-

Polícratici de Curialiū nugis.

phontem ciuitatem in tantum obsedit regē vt crebris legatio-
nibus ei offerret partem regni dum solut^o bello discederet. Qd
imperator contempsit elatus: nec attendens quidem quia vin-
cere bonum est/superuincere nimis inuidiosum. Cōfidebat enī
magicis artibus: & arbitratus fm pytagoream opinionem ani-
mas diuersa corpora pagrare: se credebat possidere animā ale-
xandri: aut qd poti^o in alio corpore esset alius alexander. Que-
rebant ergo romani de principe qui bellū finire nolebat: resiste-
bant tamen instantibus p̄sis ita vt frequenter nunc hi nunc illi
verterētur in fugam. Porro iulianus in equo residens exercitū
circūfortabat. Inermis quidē/spe felicitatē sue p̄sumens/ contra
quē iaculū repente delatum: discurrens per brachiū in eius latus
immersū est. Ex hoc vulnere suscepit terminū vite. Qui nō ius-
sissimū intulit vuln^o/hacten^o ignorat: Sz alii quēdā inuisibiliū
hoc intulisse ferūt: alii vnū pastorem hismaelitarū: alii militem
fame & itinere fatigatū: Sed siue hō siue āgelus fuerit: patet qd
diuinis iussionibus obtēperauit. Aiunt enī quia cū fuisset vulne-
ratus/mox manū cōpleuit sanguine suo: & in aerē picit dicēs.
Vicisti galilee vicisti/ & in eo ip̄o victoriā cōfessus est & si blas-
phem^o. Defunctus est autē tertio āno imperii sui/vite tricesimo
primo. Nimiū tamen visus est vixisse bonis/qui nō modo in ec-
clesiis: sed etiā in theatris p̄dicabant victoriā galilei. Om̄s enim
clamabāt. Maxime fatue vbi vaticinia tua? Vicisti de^o & xp̄us
eius. ¶ Defuncto ip̄o inuenta sunt ī templis simulachra stupē-
da principis/ & mira insignia sapientie/ conclamate & famosis-
sime pietatis. Nam ī carris aperto templo qd vsq; ad reditū suū
clausum esse p̄ceperat inuēta est mulier a capillis appensa: ma-
nus extensas habens apto vtero: in cuius iecore euentū p̄fici bel-
li fuerat speculatus. In antiochia quoq; archas in palacio pluri-
mas/humanis capitibus plenas inuenerūt: & dimersa puteis/
innumera corpora mortuorū. Prodigiosa & scelestā illi^o/ q̄ nec
imperatorē: nec philosophū decuerunt: sed impiū & magnū de-
hostē & hoīm/tripertita latius p̄dit historia. ¶ In gēte q̄q; bri-
tannicarū sicut quedam nostratū testatur: hystoria ad compescē-
dā & puniendā tyrānidis rabiē/ gloriosissime martyris & regis
eadmūdi manū exercuit. Cū enī suauus britānie insulā quā ex
magna pte occupauerat vastaret: spoliaret: & mēbra xp̄i p̄secu-
tionib^o multis affligeret: indictione cens^o quē lingua anglorum
danageldum nominant puinciam onerauit: p̄cepitq; possessio-
nes memorati martyris p̄ferre in censum. Supplicatū est ei: cō-

Julianus.

Magica vene-
ficia iuliani.

De morte sua-
ui britānie ty-
rāni p̄ eadmū-
dū regē & mar-
tyrem miracu-
lose.

tempfit preces. Missus est a martyre religiosus frater sub interminatione inhibuit ne eccliam xpi / domū martyris & liberā familiā eius tyrānus in debita premeret seruitute. Sed impietas ad preces obsurdit: intumuit ad phibitionē: ad minas iduruit: & cōiitiis & iniuriis afficiens humilē nūcium dei: vlticē acceperavit manū. Flagellum puocauit: & patientia dei contempta temeritate cecus incurrit in mortē. Nec mora. Nā tyrannus e vestigio expirauit. Inter milites enim agēs ī castris solus sicut ipse confessus est: cum telo vidit adesse btm eadmundū: increpātem eū & cedentem ad mortē. Et ab ea quidē die / licet īsula graues tyrannos habuerit: ecclia beati eadmundi a predicta indictione fisci mansit immunis. Nemo enī eorum martyre ausus est puocare: aut in opprimenda eius ecclia periculū facere sui. Nostris tamen temporib⁹ eustachius filius stephani: qui in ecclia dei senire decreuerat. Cū oīa p viribus depopulatus esset: & terrā beati eadmundi cui oēs predones detulerāt videret opulenta: sibiq; nō esset / consūptis opibus regni vñ semel & scdo militibus era pcederent. Iā enim defecerāt donatiua / pdia iā dicte ecclie depopulatus est: nondū tamē digesserat cibum: quem de facultatibus loci acceperat. Ipsaq; die anteq; se domi sue recipet que nimis vicina erat tactus est martyris manu & letali pūss⁹ morbo / die circit octaua / reb⁹ cessit & vita. Quid moror ī paucis? Vbi sūt: vt de domesticis loquar gaufridus / milo / rāulfus alan⁹ / symō / gillibert⁹ / nō tā comites regni / q̄ hostes publici vbi villin⁹ facesberieſis: vbi marinio qui impellente beata virgine incidit in foueam quam parabat: vbi alii quorum vel nomina conficerent librum? Horum vtiq; malicia insignis est: infamia celebris: infelix exitus: & quem presens etas ignorare non potest. Si ergo quis antiquas nescit hystorias: si ignorat quomodo tyrus cui reges terga prebebant: a regina scytharum tamiri prostratus est: si casus & precipitia precedentium non recolit tyrannorum: ve ea que oculis ingeruntur inuitis attendat: & luce clarius intuebitur omnes tyrannos miseros esse.

De eustachio
filio regis stephani.

Tamiris.

De gedeone qui forma presidentium est / & antiocho. Capitulu. XXII.

Vid itaq; sibi velit qui rempublicam id est populum dei ī debito seruitutē iugo nituntē opprimē nō video: nisi forte ea de causa psonā appetāt vt tormēta miserie potentē ferāt. Si enī regē tātū appeterēt / nō dominari onus officii metientes nequaq; tanta curreret auiditate. volun-